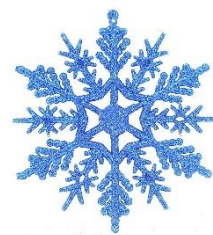

Sološnický

ŠKOLÁK

Číslo 1/ školský rok 2022/2023

www.zssolosnica.edupage.sk

December 2022

Časopis vydáva ZŠ Sološnica

Vychádza 2-krát za školský rok

Noc zázrakov

Padajú vločky z oblakov,
tancujú tanec zázrakov.

Perinku tkajú čistučkú,
kladú ju na zem, na lúčku.

Polia ňou farbia dobiela;
už sú sťa krídla anjela.

Pýta sa vločka malinká:
„Pre koho je tá perinka?
Krehká je ako z papiera –
pre koho je tá nádhera?“

Pre dieťa spiace v jasličkách
tichučko so snom na viečkach.
Prichádza k nám vždy v túto noc,
v čase, čo máva svätú moc.

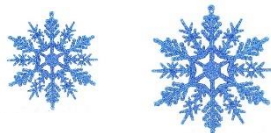
Srdiečka ľuďom otvorí,
všetko zlé láskou pokorí.
Sníva o svete nádhernom
pre všetkých, všetkých ľudí v ňom.

Na nebi toľko oblakov!
Zvestujú nám čas zázrakov.

Zahalia náš svet malinký
do čistej bielej perinky.
Tá vysnívaná nádhera
všetko zlé z neho postiera.

Zavinie náš svet dobiela
tak ako krídla anjela.
Tak príď zas, vzácne Dieťa, sem.
Možno sa splní dnes Tvoj sen.

Karolína Ghirbaková

Vianoce plné zázrakov vám všetkým praje redakčná rada v zložení:

*Paulína Gavlasová, IX. A, Lívia Kovárová, IX. A, Karolína Rybáriková, IX. A,
Eveline Chvílová, IV. A, PaedDr. Karolína Ghirbaková*

90. výročie založenia školy

Každé jubileum je príležitosťou na spomienky, oslavu i hodnotenie. Základná škola v Sološnici oslavuje 90 rokov od svojho založenia. V tejto jednej vete je ukryté veľké množstvo životných príbehov, udalostí, zážitkov, nádejí, spomienok. Zostal tu kus života nielen žiakov, pracovníkov školy, ale aj našich priaznivcov i podporovateľov. Tisíce spomienok. A je na čo spomínať...

Za uplynulých 90 rokov sa udialo niekoľko významných spoločensko-politických zmien v našom štáte a aj tieto ovplyvnili chod a existenciu školy.

Vzdelanie a vzdelávanie je dôležitou súčasťou kultúry. J.A. Komenský povedal: "Aký väčší alebo lepší dar môžeme dať svetu ako to, že vyučujeme a vzdelávame mládež."

Všetci sa s hrdosťou hlásia k svojej škole a radi si zaspomínajú na roky strávené so spolužiakmi a učiteľmi počas vyučovania i mimo neho. Všetkých nás spájajú spoločné spomienky na našu základnú školu.

Môj predchodca Mgr. Ivan Kordík by vám o tom mohol rozprávať hodiny. Ako riaditeľ školy dlhé roky pomáhal budovať a zveľaďovať našu školu a za to mu patrí naša vďaka. Poďakovať chcem aj všetkým ostatným riaditeľom, ktorí prispeli k tomu, že škola v Sološnici má dobré meno.

Naša škola stojí už 90 rokov na pevných základoch. Želám si, aby v duchu tradícií kráčala k ďalším úspechom. S úctou a uznaním venujem spomienku všetkým zamestnancom a žiakom, ktorí písali stránky histórie našej školy.

V tomto školskom roku 2022/23 školu navštevuje 216 žiakov a pracuje v nej 21 pedagogických zamestnancov a 10 nepedagogických zamestnancov. Škola sa pravidelne zapája do rôznych projektov a súťaží. Počas uplynulých rokov sme mali množstvo úspešných žiakov, čo je dôkazom toho, že učitelia svoju prácu robia s láskou a nadšením. Svoju poctivú prácu si vykonávali aj všetci nepedagogickí zamestnanci: kuchárky, upratovačky školníci. Bez ich pomoci a spolupráce by škola nemohla fungovať.

Som hrdá na tých, s ktorými sa v škole stretávam dnes. Všetkým patrí moja úcta a poďakovanie. Ďakujem všetkým, ktorí nás podporujú: rodičom, priaznivcom a partnerom školy. V neposlednom rade ďakujem za podporu obecnému úradu. S vierou a nádejou sa pozerám do budúcnosti a som presvedčená, že v našom diele budú pokračovať nasledovníci a budú šíriť dobré meno našej základnej školy.

Našej škole chcem popriať veľa úspechov na ceste jej rozvoja, veľa zapálených učiteľov a žiakov hladných po vedomostiach.

Mgr. Monika Oravcová, riaditeľka školy

Imatrikulácie prvákov

*Vítame medzi nami
nových členov
„školského cechu“!*

Vitajte, prváci!

Čriepky z histórie školy

História dokazuje, že obec Sološnica plnila v minulosti významné úlohy v rámci regiónu. O tom svedčia aj dejiny školstva v tejto obci.

Prvá zmienka o škole v Sološnici pochádza z roku 1610 a je zaznamenaná v kronike Farského úradu v Rohožníku. V roku 1782, keď sa škola po prvý raz spomína v Kronike Rímsko-katolíckej ľudovej školy v Sološnici, sa školská budova nachádzala na mieste súčasného obchodného domu a mala domové číslo 215. Škola bola pokrytá slamou a pozostávala z dvoch izieb – v jednej izbe býval učiteľ, v druhej bola učebňa. V roku 1894 bol postavený byt pre druhého učiteľa. Stavbu tohto bytu zabezpečil Mikuláš Pálffy, pod patronátom ktorého sa škola nachádzala.

V roku 1932 bola v obci založená meštianska škola. Prvá trieda štátnej meštianskej školy bola zriadená 15. 11. 1932 ako pobočka (expozitúra) štátnej meštianskej školy v Lozorne. Pravidelné vyučovanie sa začalo 3. 12. 1932. Do tej doby žiaci zapísaní do meštianskej školy navštevovali ľudovú školu v obci.

Učiteľský kolektív štátnej meštianskej školy v Sološnici v školskom roku 1942/43 – S. Žufovský, J. Štich, J. Slovák, K. Dobrovodská, L. Knápková, farár Turza, riaditeľ školy J. Zelenka, N (?), R. Chladná

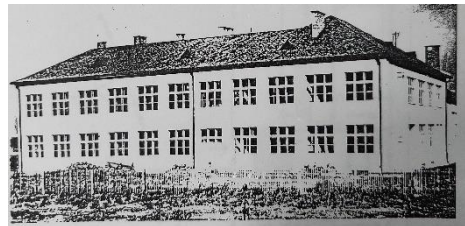
V roku 1934 boli expozitúry meštianskych škôl administratívne osamostatnené. Správou Štátnej meštianskej školy v Sološnici bola od 25. 11. 1934 poverená dočasná odborná učiteľka Oldriška Zbořílková. V tom istom roku bola otvorená aj tretia trieda a škola získala ďalšie dve učebne (jednu v dome Vincenta Dinuša, č. d. 151 a ďalšiu v bývalej trafike), takže sa prestalo vyučovať striedavo. Napriek tomu vyučujúcim sťažovali prácu rôzne nedostatky: nedostatočné vybavenie učební, nedostatok pomôcok, nedostatok učebníc, pretože niektorí žiaci nemali peniaze na ich zakúpenie.

V súlade so zákonom o spádových meštianskych školách z 20. 12. 1935, ktorý povoľoval zriadenie štátnych meštianskych škôl aj v menších lokalitách, bola 1. 9. 1937 expozitúra zmenená na samostatnú meštiansku školu. O rok neskôr sa táto stala újazdnou (obvodnou) meštianskou školou. Do obvodu sološnickej školy patrili: Sološnica, Plavecké Podhradie (okrem osád a samôt vzdialených viac ako 5 km), Rohožník (ústredie a osada Vajanský mlyn), neskôr i Plavecký Mikuláš (1948), Plavecký Peter a Kuchyňa. Počas druhej svetovej vojny do jej obvodu patrili aj Pernek, Hasprunka (Studienka) a Ompitál (Prievaly). V školskom roku 1938/39 po odchode učiteľky Oldrišky Zbořílkovej prevzal správu školy Jozef Zelenka.

V školskom roku 1939/40 bol v škole naďalej nedostatok učební. Kvôli striedavému vyučovaniu sa skrátilo vyučovanie tak, aby končilo za denného svetla (do 16 h). Táto skutočnosť a fakt, že škola nemala vlastnú budovu a učebne boli roztrúsené po obci a nevyhovovali hygienickým požiadavkám, spôsobili, že v školskom roku 1940/41 sa začala pripravovať stavba modernej školskej budovy. Z tohto dôvodu navštívil školu aj minister školstva Jozef Sivák, ktorý sľúbil stavbu školy podporiť. Plány na stavbu školy boli vyhotovené ešte v roku 1933 a sú uložené v ŠOKA v Pezinku so sídlom v Modre. Nová školská budova mala pozostávať z: riaditeľne, zborovne, štyroch učební, štyroch kabinetov, kresliarne, pracovni pre ručné práce dievčat a chlapcov, telocvične, miestnosti pre školníka, miestnosti pre náradie, šatne, desiatich záchodov, dvoch drevární a kotolne. Ku škole mal patriť aj byt pre riaditeľa s tromi izbami, kuchyňou, izbou pre slúžku, predsieňou, verandou, záchodom, pivnicou, drevárňou a práčovňou.

Stavba sa začala 14. 7. 1941 na pozemku pri železničnej stanici na parcele č. 2042/2 a bola dokončená 15. 11. 1942. V novej budove sa začalo vyučovať v školskom roku 1942/43. Kolaudácia vodoinštalčných prác a elektrických prác prebehla dňa 2. 6. 1943. Novú školskú budovu však zastihli nepriaznivé udalosti ešte v roku kolaudácie. Riaditeľstvo školy bolo nútené odovzdať školskú budovu nemeckej armáde, ktorej príslušníci boli v škole ubytovaní. Neskôr boli v budove ubytovaní príslušníci Červenej armády. Pobyt vojakov spôsobil poškodenie školského zariadenia. Budova školy však nebola vážnejšie poškodená.

Budova bola v období 1988 – 1992 rekonštruovaná a bola k nej pristavená prístavba. V budove meštianskej školy sa dnes nachádza základná škola.

PaedDr. Karolína Ghirbaková

Použitý zdroj: Karolína Ghirbaková: Dejiny školstva v Sološnici do roku 1945. (2002)

Mikuláš nechodil v červenom kabáte

Milí žiaci, možno vás nadpis tohto článku prekvapil, ale skutočnosť je naozaj taká, že Mikuláš červený kabát nenesil. Ten patrí Santa Clausovi a do Európy sa dostal až s Coca-Colou, ktorá ho prvýkrát použila na svoju reklamu v roku 1951. Novodobé stvárnenie Mikuláša v červenom plášti s kapucňou a dlhou bielou bradou sa prvýkrát objavilo v tvorbe maliara Moritza von Schwinda.

Sviatok svätého Mikuláša má pripomínať biskupa, ktorý v 4. storočí pôsobil v Myre, v Malej Ázii a preslávil sa šírením kresťanstva a dobrými skutkami. Kult svätého Mikuláša sa šíril od 6. storočia a do Európy sa dostal vďaka obchodnému spojeniu púťami do Svätej zeme. Podnes je Mikuláš považovaný za patróna rybárov, pastierov, žiakov, študentov, spisovateľov či námorníkov. Predstava Mikuláša ako patróna sa šírila spočiatku z Francúzska a z Talianska. V 12. storočí sa ujala aj v Nemecku a neskôr aj v strednej Európe.

Podľa novších štúdií svätý Mikuláš bol menší, s tmavšou pleťou a mal zlomený nos. Mal hnedé oči, širokú bradu a čelo. Bol vysoký asi 168 cm. Podľa vedcov však naozaj nosil bielu bradu a vlasy podľa vtedajšej módy duchovných predstaviteľov. Vedci z Manchesterskej univerzity vizualizovali tvár svätého Mikuláša na základe pozostatkov, ktoré vykopali v 50. rokoch minulého storočia v meste Bari v severnom Taliansku.

Udržať sviatok svätého Mikuláša v pôvodnom termíne sa podarilo iba vďaka meninovému kalendáru slovanských národov. Na Slovensko sa kult Mikuláša dostal v stredoveku vďaka študentom. A teda zrejme práve vďaka nim si aj vy môžete každý rok na Mikuláša rozbaľovať „sladké“ balíčky. Dúfame, že ste všetky tie sladkosti, ktoré vám nedávno priniesol, ešte nestihli pojesť a že ste si z nich niečo odložili. Veď určite viete, že zjesť veľa sladkostí naraz nie je vôbec prospešné zdraviu.

PaedDr. Karolína Ghirbaková

Použitý zdroj informácií: <http://www.sme.sk/c/2497615/pravy-mikulas-nechodil-v-cervenom-obleku.html> Ilustrácia :

Mikuláš na nás nezabudol

HVIEZDY U NÁS V ŠKOLE

Mobilné planetárium v telocvični

V jeden deň nám pani učiteľka oznámila, že k nám do školy privedú mobilné planetárium. Tešili sme sa a nevedeli sme sa dočkať. Až prišiel ten deň! Z tried sme sa presunuli do telocvične, kde sme zbadali veľký stan. Pred vstupom do stanu nás čakal pán, ktorý nám dával rôzne otázky. Pýtal sa nás napríklad, čo vieme o vesmíre. Odpovedali sme napríklad, že v slnečnej sústave sú štyri kamenné a štyri plynné planéty, že hviezda, ktorá je k nám najbližšie, je Slnko atď. Vo vnútri stanu sme si na jeho strope, ktorý sa na chvíľu zmenil na oblohu, mohli prezrieť povrch rôznych planét. Napríklad na Venuši sme videli sopky a oheň. Bolo to také zaujímavé, že ešte aj po návrate do tried sme sa o tom dlho rozprávali.

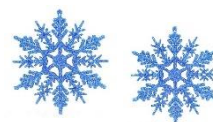
Eveline Chvílová, IV. A

Exkurzia do planetária

V októbri sme sa dozvedeli výbornú správu, že nás čaká výlet do Planetária a hviezdárne M. R. Štefánika v Hlohovci. V deň výletu nás pred školou čakal autobus. Cestovali sme my - štvrtáci a piatáci. Cesta ubehla rýchlo. Vystúpili sme z autobusu. Hviezdáreň bola obrovská! Vošli sme do „hviezdnej sály“ a usadili sme sa. Bolo to nádherné. Nad hlavou sa nám „točila obloha“ spolu s planétami a s celými súhvezdiami. Videli sme veľa súhvezdí: Orion, Labuť, Baran, Lev, Malý a Veľký voz a iné. Tiež sme videli najjasnejšiu hviezdu na oblohe: Polárku alebo Severku. Pozreli sme si aj rozprávku o tom, ako sa Venuša a Mars hádali. Na záver sme videli krásnu svetelnú show. Všetkých nás to bavilo, ale bolo načase vrátiť sa domov. Bol to pekný a poučný výlet.

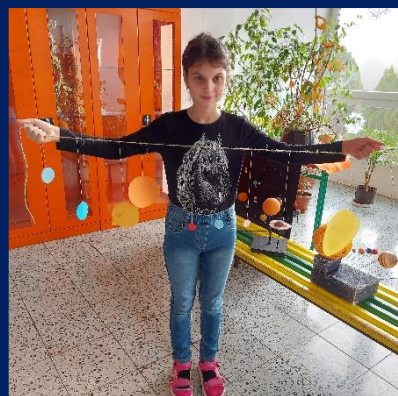
Eveline Chvílová, IV. A

Výstavka makiet slnečnej sústavy

Slnečná sústava bola stredobodom našej pozornosti niekoľko týždňov v rámci učiva na hodinách prírodovedy. Stretli sme sa s ňou aj v planetáriu v Hlohovci, aj v mobilnom planetáriu v telocvični. Na záver sme si vyrábali makety slnečnej sústavy. Naše výrobky sme vystavili vo vestibule pred jedálňou. Makety sú dôkazom toho, že planéty našej slnečnej sústavy sú už naši „starí známi“.

Eveline Chvílová, IV. A

Súťaž iBobor

Naša škola sa v tomto školskom roku prvýkrát zapojila do súťaže iBobor, v rámci ktorej žiaci riešia logické úlohy a zaoberajú sa programovaním. Do súťaže sa zapojilo 31 žiakov od tretiakov po deviatakov.

Úspešnými riešiteľmi vo svojich kategóriách boli:

Bobrík – štvrtáci a piatáci – Laura Petra Hurbanová, IV.A

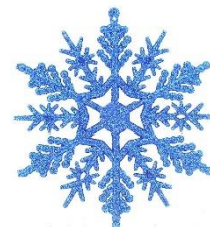
Benjamín – šiestaci a siedmáci – Samuel Kovár, VI.A

Kadet – ôsmaci a deviataci – Michal Jančovič, IX.A

Šimon Hubek, IX.A

Simona Gazdičová, IX.A

Lívia Kovárová, IX.A

Úspešným riešiteľom blahoželáme.

Mgr. Vítazoslav Kopanica

Hlad náš každodenný

Mať hlad je pocit nedobrý.

Odmalička mi hovoria: „Jedlo nebabri!“

Každé ráno vajcia znesú sliepky mamičky,
pod škrupinkou už vidia svoje detičky.

Každý, len čo ráno oči umyje,

varí pekne natvrdo slepačie nádeje.

Keď má prísť do domu dôležitá návšteva,
domácemu dva razy hovoriť netreba.

Hneď sa motá po dvore a spomína.

O polnoci budí s nožíkom nájomníkov
kurína.

Sviňa, tá zas celý život po nás dojedá.

Netuší nič, teda má naj chuť do jedla.

A keď má už karmenádlý široké ako stôl,
obklúčia ju v presile a ťahajú na dvor.

Tam ju čaká mäsiar, vriaca voda a koryto.

Sviňa, tras sa! Ver mi, sauna nie je to!

Potom už len na chvíľku nože pískajú.

Sviňa chladne na dvore, poháriky štrngajú.

Na hostine každý oblizuje sa

a spomína s láskou, kým ďalšia vypasie sa!

Adrián Daniel, IX. A

Halloweenska párty

V novembri sme my, deviataci, spolu s našou triednou pani učiteľkou usporiadali pre mladších žiakov **halloweensky večer**. Tí, ktorí prišli a nebáli sa, si najprv vypočuli príbeh v telocvični a potom ich po škole sprevádzal mŕtvy sprievodca. Sprievodca mal za úlohu priviesť ich na jednotlivé stanoviská, kde museli splniť rôzne úlohy. Táto cesta sa začínala pri desivých smrčkách s nabrúsenými kosami, kde odvážlivci museli prejsť prekážkovou dráhou. Ďalej nasledovalo stanovisko pri mŕtvych učiteľoch, ktorí kedysi dávno učili na našej škole. Deti tu museli uhádnuť rôzne zložité hádanky a hádzať granátom. Ako posledné stanovisko bolo stanovisko dvoch čarodejníc. Deti si tu opäť vypočuli príbeh a následne zhadzovali kužele. Kto nezhodil taký počet kužeľov, ako mu prikázala čarodejnica, musel vojsť do strašidelných dverí, spoza ktorých vychádzali divné zvuky a doteraz nevieme prečo.

Po absolvovaní tohto okruhu, sa odvážlivci vrátili späť do telocvične, kde ich čakali rôzne súťaže. Dúfame, že všetkým zúčastneným sa táto akcia páčila a že sa aspoň trochu báli. V podstate sme obnovili staro-novú tradíciu a veríme, že sa v nej bude i naďalej pokračovať.

Paulína Gavlasová, IX. A

Deň pôvodných odrôd jablák

V októbri, keď si zo sadov odnášame posledné dary prírody, si počas Dňa jablka máme možnosť uvedomiť, čo všetko nám príroda poskytuje. Aj v tomto školskom roku si žiaci prvého stupňa pri tejto príležitosti počas rozhovorov o zdravom stravovaní pripomenuli nezastupiteľnú úlohu jablák a iného ovocia v našom jedálničku. K tomu pridali aj rôzne výtvarné aktivity a ochutnávku jablák. Vestibul pred jedálňou zaplnili žiaci jablčkami a chutnými jablkovými koláčikmi. Jablkové hodovanie sa deťom veľmi páčilo. Chuť jablčok by sme si v záujme nášho zdravia mali pripomínať každý deň.

PaedDr. Karolína Ghirbaková

Strážne veže

V 16. storočí po porážke uhorského vojska Turkami vojenský kapitán Štefan Dobó zreorganizoval protiturecký vojenský obranný systém a doplnil ho dômyselným signalizačným systémom. Tento signalizačný systém dostal pomenovanie „protiturecký telegraf“. Jeho vznik spadá do roku 1564 a súvisí s obranou stredoslovenských banských miest. Súčasťou tohto systému boli aj strážne veže – vartovky umiestnené na viditeľných miestach,

aby obyvateľstvo bolo včas informované o blížiacich sa Turkoch. Ak nepriateľ tiahol do krajiny, mali sa

zapáliť výstražné ohne. Okrem toho sa ako signál používala aj streľba. Tento systém práve na území Slovenska prispel k zastaveniu výbojov Osmanskej ríše do Európy.

Štvrtáci v rámci vlastivedy mali možnosť zahrať sa na stavbárov strážnych veží. Pozrite sa, ako by veže vyzerali v ich ponímaní.

PaedDr. Karolína Ghirbaková

Použitý zdroj informácií:

<https://www.permonrevue.sk/vartovky-domyselny-protiturecky-signalizacny-system/>

Výroba strážnej veže

Na hodine vlastivedy nám pani učiteľka zadala zaujímavú domácu úlohu: mali sme vyrobiť strážnu vežu. Úloha bola síce dobrovoľná, ale rada som ju urobila. Myslela som pritom na to, ako kedysi dávno strážne veže slúžili ľuďom na obranu voči Turkom.

Strážne veže sme mohli vyrobiť z ľubovoľného materiálu: z kartónu, z lega, z polystyrénu, z dreva.... Ja som ju vyrobila z kartónu a ako podklad som využila lampu, ktorá mala tvar veže. Moja veža tak mohla aj svietiť podobne ako strážne veže v minulosti, keď prostredníctvom ohňa strážcovia posielali ľuďom správu o blížiacom sa nebezpečenstve.

Pri výrobe veže som postupovala nasledovne:

Najprv som si prichystala všetky potrebné veci: lampu, kartón, taviacu pištoľ, nožnice, temperové farby a ceruzku. Na pomoc mi prišiel tatko. Spolu nám to išlo rýchlejšie a lepšie. Kartón sme zostrihli podľa tvaru lampy a nalepili sme ho na ňu. Natreli sme ho sivo-červenou farbou. Tatko nakreslil okná a vystrihol diery na ich mieste. V oknách sa tak aj svietilo.

Ráno som hotovú vežu priniesla do školy. Pani učiteľke sa veža páčila a odmenila ma jednotkou. Jednotka bola aj pre tatka. :) Moji spolužiaci tiež vyrobili pekné veže a tiež dostali jednotky. Z veží sme si v triede urobili výstavku. Budú nám pripomínať dávnu minulosť.

Eveline Chvílová, IV. A

Environmentálne okienko

Oceány a plasty

Každý druhý utorok ráno stoja popri ceste v našej dedine veľké modré kontajnery s odpadom z domácností. V priebehu doobedia všetok tento odpad vyváža „smetiarske“ auto. Predstavila som si, aká veľká kopa odpadu vznikne zhromaždením odpadu z celej dediny. A aká veľká kopa odpadu by vznikla nahromadením odpadu z celého Slovenska za jeden rok – to som si už ani nedokázala predstaviť. Spomenula som si na domácnosť mojich starých rodičov, v ktorej takmer žiadny odpad nevznikal: uvarené šupky zo zemiakov a zeleniny dostávali prasiatka, takisto pomyje boli pochútkou pre ne, obnosené šatstvo stará mama použila na výrobu koberčiek pomocou krosien a o plastovom odpade z balených potravín nebolo ani chýru, ani slychu, keďže starí rodičia si takmer všetky potraviny dokázali vyrobiť doma: z mliečka od kravičky stará mama vyrobila tvaroh, smotanu, kyslé mlieko, maslo, prasiatka poskytli mäsko a bravčovú masť, sliepočky vajíčka, v záhradke si starkí dopestovali zeleninu, na poli zemiaky a obilie a v sade ovocie. Chlieb stará mama tiež upiekla doma. Do obchodu na nákup chodili v tom čase ľudia len zriedkakedy - keď sa minula soľ alebo zápalky alebo keď im doslúžila obuv. Dnes si život bez pravidelných nákupov vo veľkých supermarketoch nevieme ani predstaviť. Zdá sa, že zástupy kupujúcich nemajú konca. A takisto sa zdá, že bez konca sú aj kopy odpadu z domácností. Čítala som, že na Slovensku vyrobíme ročne plast, ktorý by zaplnil 4 000 futbalových ihrísk. „Vo svete sa používa zhruba 1,2 triliónu igelitových tašiek za rok. To znamená 300 tašiek ročne v priemere na jedného dospelého človeka, milión tašiek za minútu na celej planéte. V priemere používame jeden sáčok 12 minút predtým, než ho vyhodíme. Sáčok sa nerozloží skôr než za 500 až 1000 rokov.“ (1) A kde končí plastový odpad? Väčšina plastu končí v oceánoch. Plast sa však rozkladá aj stovky rokov. Preto nás nemôže udiviť fakt, že v Pacifickom oceáne pláva „pás odpadkov veľký ako deväť Českých republík“. (2) Tiež sa odhaduje, že „na hladine oceánu o rozlohe 1 km² pláva v priemere okolo 17 500 kusov plastového odpadu“. (1) Do tohto odpadu sa potom zachytávajú morské živočíchy alebo trpia potom, ako tento odpad prehltnú. Keďže ho nemôžu stráviť, zaplňa im žalúdok a živočíchy hynú od hladu. Napríklad v žalúdku takmer 10-metrovej mŕtvej veľryby (vorvaňa tuponosého) v Indonézii našli „takmer šesť kilogramov plastového odpadu. Medzi odpadkami bolo 115 plastových pohárov, štyri plastové fľaše, 25 sáčkov či napríklad pár gumených sandálov.“ (3)

Ekológovia varujú, že situácia je vážna a, ak sa nič nezmení, množstvo plastu v oceánoch by sa mohlo v priebehu desaťročia strojnásobiť. Čo môžeme urobiť my? Zredukovať spotrebu plastov, nekupovať plastové výrobky na jedno použitie, obmedziť nákup nápojov v plastových fľašiach, šetrne zaobchádzať so svojimi vecami, najmä ak sú vyrobené z plastu, a dôkladne triediť odpad, aby sa plasty nedostávali do oceánov, ale aby mohli byť recyklované. Zdá sa to málo? Ak to urobí každý z nás, bude to veľa!

PaedDr. Karolína Ghirbaková

Čítal/ -a si pozorne?

Ak áno, určite zvládneš správne doplniť nasledovné tvrdenia:

1. Vo svete sa za rok použije zhruba:

- a) 1,2 miliónov igelitových tašiek
- b) 1,2 trilióna igelitových tašiek
- c) 1 miliarda igelitových tašiek

2. Väčšina plastového odpadu končí:

- a) v lesoch
- b) v oceánoch
- c) v pôde

3. Igelitové vrečko sa nerozloží skôr ako za:

- a) 100 rokov
- b) 1 rok
- c) 500 až 1000 rokov

4. V žalúdku mŕtvej veľryby na pobreží Indonézie našli takmer:

- a) 1 kg plastu
- b) 6 kg plastu
- c) 100 gramov plastu

5. Plast v oceánoch je pre živočíchy:

- a) hračkou
- b) potravou
- c) nebezpečný

Použitie zdroje informácií: 1. Biolek, Jaroslav. et al. 2011. Komu patrí Zem - Metodická príručka globálneho vzdelávania pre učiteľov. Bratislava : Centrum environmentálnej a etickej výchovy Živica. 2. Pacifikem pluje pás odpadků velký jako devět Českých republik. [online]. 6. august 2009. [cit. 26. februára 2019, 14:55]. Dostupné na: <http://zpravy.idnes.cz/pacifikem-pluje-pas-odpadku-velky-jako-devet-ceskych-republik-pub/zahranicni.aspx?c=A090806_145234_zahranicni_anv>. 3. Aký humus našli v žalúdku vorvaňa a šalátová epidémia. [online]. Cit. 26. februára 2019, 15:00. Dostupné na: <<https://www.etrend.sk/gallery/article/aky-humus-nasli-v-zaludku-vorvana-a-salatova-epidemia.html?photo=1>>.

*Prajeme Vám
veselé Vianoce!*

